

Verksamhetsberättelse 2023

Räddningstjänsten

Fastställt av regionstyrelsen
Framtagen av samhällsbyggnadsförvaltningen
Datum 2024-01-31
Gäller 2023
Ärendenr RS 2024/26
Version [1.0]

Verksamhetsberättelse 2023

Innehåll

1 Sammanfattning	1
2 Händelser av väsentlig betydelse	2
3 Förväntad utveckling	5
4 Måluppfyllelse samhällsperspektivet	7
5 Måluppfyllelse verksamhetsperspektivet	9
6 Kvalitetsberättelse	13
6.1 Inkomna synpunkter	14
7 Väsentliga personalförhållanden	14
7.1 Lönebildning	15
7.2 Personalvolym	15
7.3 Sjukfrånvaro	15
8 Ekonomisk uppföljning	16
8.1 Årets resultat	16
8.2 Nettokostnadsutveckling	17
8.3 Investeringar	18

1 Sammanfattning

Räddningstjänstens nya organisation är nu införd. Den nya organisationen har samma struktur som samhällsbyggnadsförvaltningens nya organisation med avdelning och enheter. Syftet med den nya organisationen är att skapa en trygg och robust organisation för att kunna leverera på räddningstjänstens uppdrag och för att möta dagens och morgondagens krav och utmaningar. Den nya organisationen frigör arbetstid för att kunna utföra mer förebyggande arbete och tillsyn. Den ger också möjlighet att inom ramen för totalförsvaret återta förmågan till att kunna utföra Räddningstjänst Under Höjd Beredskap (RUHB).

Den förstärkningsgrupp som började rekryteras 2022 är nu utbildad och igång.

Under sommaren hade Gotland extrema brandriskvärden och eldningsförbud infördes. Gotland har trots den långvariga torkan haft få markbränder under sommaren. Utöver markbränder har flera andra omfattande insatser genomförts.

Trots en lyckad rekryteringskampanj 2023 fortsätter det att vara en utmaning att rekrytera och behålla RiB-personal (räddningstjänstpersonal i beredskap). I Slite saknas fortfarande personal och rekryteringen dit fortsätter. Stationen i Slite kommer även under 2024 att delvis förstärkas med heltidsanställd personal.

De nuvarande bestämmelserna i Allmänna bestämmelser var tvungna att förändras och anpassas till de skyddsregler som finns om minsta dygnsvila i EU:s arbetstidsdirektiv. Det görs efter att EU kommissionen uppmärksammat att det fanns brister i avtalet avseende reglering om dygnsvila. Det kommer innebära en omställning i utryckningsstyrkans arbetsschema.

Den nya övningsplatsen, där räddningstjänsten kommer att kunna öva på ett miljövänligt sätt, är under färdigställande. Arbetet har pågått i tre år och förväntas vara klart under våren 2024. Det är ett samarbete med Wisbygymnasiets bygg- och anläggningsprogram.

2023 års resultat visar ett underskott på 11 653 tkr vilket är en försämring mot prognosen i delår 2 med 4 771 tkr. Intäkterna för året slutade på 4 468 tkr vilket är 332 tkr under budget. Kostnaderna slutade på 11 321 tkr över budget varav 6 653 tkr är ökade personalkostnader. De främsta orsakerna till de ökade personalkostnaderna är kostnader för heltidspersonal på Slite brandstation, kostnader för personalens obligatoriska hälsokontroller, en ofinansierad tjänst som avvecklas 2024 och ökade kostnader för nytt pensionsavtal för utryckande personal inom räddningstjänsten.

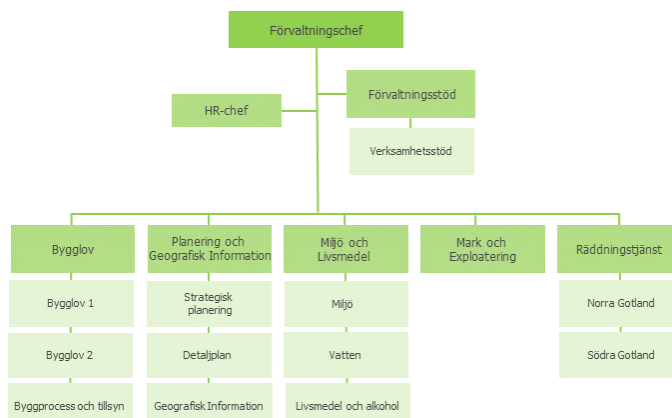
Med anledning av kriget som pågår i Ukraina har Region Gotland skänkt en av räddningstjänstens äldre stegbilar. Den ukrainska räddningstjänsten har under lång tid stått inför en mycket kraftig belastning.

2 Händelser av väsentlig betydelse

Ny organisation

En ny organisation är förhandlad och beslutad i samverkan och enligt Lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL). Räddningstjänstens nya organisation har samma struktur som samhällsbyggnadsförvaltningens nya organisation med avdelning och enheter.

Syftet med omorganisationen är att skapa en trygg och robust organisation för att kunna leverera i enlighet med räddningstjänstens uppdrag och för att möta dagens och morgondagens krav och utmaningar. Den nya organisationen frigör arbetstid för att kunna utföra mer förebyggande arbete och tillsyn samt att inom ramen för totalförsvaret återbygga förmåga till Räddningstjänst Under Höjd Beredskap (RUHB).

Samhällsbyggnadsförvaltningens nya organisation

Två nya enhetschefer har rekryterats och rekrytering till tjänster som brandinspektörer och styrkeledare är genomförda. En enhetschef har rekryterats externt, övriga rekryteringar är interna.

Den förstärkningsgrupp som började rekryteras 2022 är nu utbildad och igång. I gruppen ingår cirka 30 personer som kan användas vid olika händelser i regionen där det behövs förstärkning. Flera ur gruppen tjänstgjorde som trygghetsvärdar under Almedalsveckan.

Samverkan

Räddningstjänsten Gotland ingår tillsammans med 12 andra räddningstjänster i RRÖS (Räddningsregion Östra Svealand). Samverkan omfattade initialt skadeavhjälpande arbete men har nu utökats till att i princip omfatta alla frågor som rör räddningstjänstens uppdrag. RRÖS är landets största räddningsregion och i kraft av det har vi blivit en tongivande aktör i svensk räddningstjänst. Samarbetet stärktes ytterligare 2023 då ett gemensamt finansierad

kansli startades. Kansliet kommer under två år ledas av en medarbetare från Räddningstjänsten Gotland.

Räddningstjänsten Gotland har under året varit representerade som sakkunnig för MSB:s arbete inom ramen för totalförsvarets återuppbyggnad med återtagande av civilplikt och förmåga till Räddningstjänst under höjd beredskap RUHB. Här har det tagits fram underlag för hur räddningstjänsten i Sverige behöver vara dimensionerad i framtiden för att hantera händelser som har koppling till höjt säkerhetsläge och ofred.

För att skapa trygghet inför och under Almedalsveckan deltog räddningstjänsten i planering och medverkan under veckan i olika funktioner och omfattning. Räddningstjänsten deltog även i säkerhetsarbetet under toppmötet Joint Expeditionary Force (JEF) som hölls på Gotland i oktober månad. Sverige var värd för mötet vilket leddes av Englands premiärminister och i övrigt deltog stats- och regeringschefer från tio länder.

Hög brandrisk under sommaren

En regnfattig sommar gjorde att Gotland under en stor del av sommaren hade extrema brandriskvärden och till följd av det infördes eldningsförbud. Trots den torra sommaren har Gotland haft förhållandevis få markbränder. Två mer omfattande insatser har genomförts i samband med en brand i en bränslesilo i Slite och i en skola i Klintehamn.

Brand i Klintehamn sommaren 2023

Omförhandling av avtalspension

Brandmännens särskilda avtalspension (Sap-R) har omförhandlats och gäller från januari 2023, vilket resulterar i en ökad driftkostnad för räddningstjänsten och en minskad pensionsskuld för Region Gotland. Personalkostnaderna för det nya avtalet har ökat med cirka 620 tkr under 2023.

Ändring i allmänna bestämmelser

De nuvarande bestämmelserna i Allmänna bestämmelser var tvungna att förändras och anpassas till de skyddsregler som finns om minsta dygnsvila i EU:s arbetstidsdirektiv. Detta görs efter att EU-kommissionen uppmärksammat att det fanns brister i avtalet avseende reglering om dygnsvila. Det kommer innebära en omställning i utryckningsstyrkans arbetsschema och konsekvenserna av hur personalkostnaderna kan påverkas är i nuläget inte klara. Regionstyrelsen beslutade i december att lämna in en ansökan om dispens för att få mer tid till omställningen.

Brandbil till Ukraina

Med anledning av kriget som pågår i Ukraina har Region Gotland skänkt en av räddningstjänstens äldre stegbilar. Den ukrainska räddningstjänsten har under lång tid stått inför en mycket kraftig belastning.

Fordonet som skickades iväg har en 30 meter hög stege som används vid livräddning, släckning och andra arbeten på hög höjd. Den ingick i reserven från 2011 fram till och med 2022 och därefter tagits ur drift. Bilen var i behov av reparation och räddningschefen ställde frågan till MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) om den kunde vara av intresse för Ukraina. MSB bekostade reparation av bilen.

Brandbil som skänktes till Ukraina 2023.

3 Förväntad utveckling

Förväntad effekt av ny organisation

Den nya organisationen med ett förändrat arbetssätt innebär frigörande av arbetstid för förebyggande arbete och planering för räddningstjänst under höjd beredskap. Detta ska ge en ökad ledningskraft, större robusthet och ett närmre ledarskap samt ett större ansvarstagande för ekonomin inom räddningstjänsten.

Personal

Personaltätheten behöver troligtvis höjas på grund av förändrad tolkning av dygnsvilan med ökade personalkostnader som följd. Ett nytt arbetsschema som uppfyller kraven ska vara infört senast 1 februari 2024.

Att rekrytera och behålla RiB-personal (räddningstjänstpersonal i beredskap) är en stor utmaning generellt i Sverige så även på Gotland. Speciellt i Slite har det saknats personal och förstärkning med heltidspersonal har därför varit nödvändig. Under 2022 genomfördes en rekryteringskampanj på temat "*bli en av oss*" med lyckat resultat och tre nya brandmän anställdes. Samtidigt slutade lika många brandmän i Slite. Det innebär att rekryteringsarbetet fortsätter under 2024 och att stationen delvis fortsätter bemannas med heltidsanställd personal.

MSB genomförde under året ett flertal arbetsmöten med några räddningstjänster samt representanter från andra organisationer. Räddningstjänsten Gotland har deltagit i arbetet. Under arbetsmötena identifierades vilka förmågor och förutsättningar som kommunen behöver ha för en fungerande personalförsörjning av deltidsbrandmän. Dessa förmågor och förutsättningar har sammanställts i en strategi och handlingsplan för kommunerna.

Förstärkningsgruppen kommer fortsätta utvecklas för att i ännu större omfattning kunna användas när behov uppstår i någon av regionens verksamheter.

Ostabil omvärldsläge

Omvärldsläget medför att räddningstjänsten rustar sig för att säkerställa sina kritiska verksamhetsprocesser så att de kan utföras oavsett omständighet. Detta arbete sker i samverkan med Enheten för krisberedskap och säkerhetsskydd samt andra, aktuella delar av Region Gotland, privata aktörer på Gotland, länsstyrelsen och MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap).

Räddningstjänsten kommer under 2024 erhålla ekonomiskt stöd från MSB för att hantera det bredare uppdraget med att sköta den förstärkning av resurs i form av personal och utrustning. I skrivande stund är det oklart hur stort stödet kan bli. Det ekonomiska stödet erhålls utifrån den personal som ska hanteras dels administrativt men även att dessa ska

underhållas med utbildning och kompetens. Bidraget är initialt tänkt att täcka kostnader för planering och utbildning under tre år men förväntas därefter förlängas.

Även ordinarie personal inom RiB-verksamhet och heltid kommer att behöva ytterligare utbildning och kompetensutveckling inom området för RUHB.

Ekonomi

Brandmännens pensionsavtal SAP-R ersattes från årsskiftet med ett nytt avtal där man kan välja mellan pensionsavsättning och månatligt lönetillägg. Under 2023 har 18 personer valt lönetillägg istället för pension, antalet väntas öka framöver. Detta ökar personalkostnaden i driftbudgeten men minskar samtidigt pensionsskulden centralt. Ökade personalkostnader på driften för det nya avtalet uppgick till cirka 620 tkr under 2023. Denna kostnad kommer att öka över åren.

Genom omorganisationen kommer det finnas tid att utföra mer förebyggande arbete och tillsyn samt att inom ramen för totalförsvaret återuppbygga förmåga till Räddningstjänst Under Höjd Beredskap (RUHB). Detta ska påverka intäkterna i positiv riktning. Vidare kommer den nya tolkningen av dygnsvila troligen generera högre personalkostnader. Hur stor påverkan blir är i nuläget inte klart.

Räddningstjänsten har också lämnat in en ansökan till ett EU-projekt. Räddningstjänsten Gotland är med som slutanvändare i ansökan till projektet ObSERVER¹. Projektet syftar till att tillhandahålla avancerad teknik och innovativa lösningar för att stödja räddningspersonal samtidigt som deras säkerhet garanteras. Ansökan för hela projektet är på 3,5 miljoner kronor varav Gotlands del är 121 875 euro på en treårsperiod som fördelas mellan personalkostnader, resor och material. Besked om ansökan godkänns kommer under april 2024.

4 Måluppfyllelse samhällsperspektivet

I sitt grunduppdrag arbetar räddningstjänsten ständigt med målen inom samhällsperspektivet. Räddningstjänstens grunduppdrag är att förebygga bränder och andra olyckor samt att vid behov utföra akuta skadebegränsande insatser för att dygnet runt hela året säkerställa ett gott skydd mot samhällsstörningar på Gotland.

Genom arbete med tillsyn och information bidrar räddningstjänsten till trygga fysiska miljöer på Gotland. Alla bränder och olyckor som förebyggs eller begränsas bidrar till både social och ekologisk hållbarhet. Skadebegränsning vid akuta insatser minskar också den ekonomiska belastningen på samhället.

Till följd av utvecklingen i Ukraina har kraven på totalförsvarsförmågan ökat och Gotlands strategiska läge gör att Region Gotland behöver ligga i framkant i denna planering. Räddningstjänsten arbetar aktivt med detta och har enligt LSO (Lagen om skydd mot olyckor) omfattande arbetsuppgifter inom ramen för skydd av civilbefolkning vid höjd beredskap.

¹ **ObSERVER: Advanced technOlogies, Operational Innovations and Geospatial Intelligence to Combat Disaster Risks and Coordinate Response by SERVing the first responders at the last kilomEtre.¹

Social hållbarhet

För Region Gotland innebär social hållbarhet att bygga ett tryggt och öppet samhälle för invånare och besökare. Ett jämlikt och jämställt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa. Gotland är en ö som präglas av en mångfald av uttryck och ett rikt kulturliv. En plats där människor känner tillit och förtroende för samhället och varandra samt känner sig delaktiga i samhällsutvecklingen. Ett socialt hållbart samhälle som tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget. Samhället ska tillgodose alla människors grundläggande behov, säkerställa de mänskliga rättigheterna, bidra till att alla människor är inkluderade samt anpassas och utformas utifrån de grupper som har störst behov.

Mål	Bedömning
01. Alla fullföljer gymnasiet och har förutsättningar för ett livslångt lärande	I hög grad uppfyllt
<p>Senaste kommentar (2023-12-31):</p> <p>Räddningstjänsten har under hela perioden bidragit till detta mål genom att ha deltagit på jobb- och studiemässor, tagit emot PRAO-elever och genomfört tillsyn i skolverksamheter och andra miljöer där barn vistas. Det är svårt att bedöma huruvida dessa aktiviteter bidrar till måluppfyllelsen. Bedömningen av måluppfyllelsen tar därför utgångspunkt i att de planerade aktiviteterna är genomförda.</p>	
02. Befolkningen har likvärdiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor	I hög grad uppfyllt
<p>Senaste kommentar (2023-12-31):</p> <p>Räddningstjänsten har under perioden bidragit till målet genom tillsyn och spridning av information på hela ön. Detta skapar trygga fysiska omgivningar för alla på Gotland. Det är svårt att bedöma huruvida dessa aktiviteter bidrar till måluppfyllelsen. Bedömningen av måluppfyllelsen tar därför utgångspunkt i att de planerade aktiviteterna är genomförda.</p>	
03. Gotland har god beredskap och förmåga att hantera samhällsstörningar	I hög grad uppfyllt
<p>Senaste kommentar (2023-12-31):</p> <p>Räddningstjänstens grunduppdrag är att förebygga bränder och andra olyckor samt att vid behov utföra akuta skadebegränsande insatser för att året om säkerställa ett gott skydd mot samhällsstörningar på Gotland. På Gotland finns tio brandstationer vilket gör att 60 procent av befolkningen kan få hjälp inom 15 minuter. Inom ramen för LSO-uppdraget samverkar räddningstjänsten med övriga aktörer inom beredskapssektorn. Räddningstjänst under höjd beredskap innebär att kunna hantera fler samtidiga händelser och utöka med ny kompetens för exempelvis ras, skred och oexploderad ammunition.</p> <p>Det förändrade omvärldsläget har inneburit att räddningstjänsten idag planerar för att klara verksamheten även om förbindelserna med fastlandet bryts. Viktiga steg i detta arbete är att förbättra uthålligheten och höja medarbetarnas kompetens. Förstärkningsgruppens start är ett viktigt första steg i det arbetet som fortsätter med utökning i antal och höjning av kompetens.</p> <p>Krishanteringsplanen för samhällsbyggnadsförvaltningen där räddningstjänsten ingår uppdaterades inför 2023. Kontinuitetsplan för verksamheten har tagits fram.</p>	

Ekonomisk hållbarhet

För Region Gotland innebär ekonomisk hållbarhet att skapa tillväxt på ett balanserat sätt i nyttjandet av resurser. Genom ökad attraktionskraft, höjd utbildningsnivå, innovativa idéer och samverkan skapas förutsättningar för tillgång till arbetskraft med rätt kompetens på lång sikt och därmed en ekonomisk tillväxt.

Vidare är ett bra näringslivsklimat, goda kommunikationer, tillgång till ett varierat utbud av bostäder och en väl utbyggd infrastruktur viktiga förutsättningar för att hela Gotland ska fortsätta att utvecklas positivt och nå en ökad befolkningsmängd.

Mål	Bedömning
04. Ökad befolkning i arbetsför ålder	Delvis uppfyllt

Senaste kommentar (2023-12-31):

Räddningstjänsten har under hela perioden bidragit till målet genom att delta i vissa delar av samhällsbyggnadsprocessen, till exempel vid tillsyn. Det är svårt att bedöma huruvida dessa aktiviteter bidrar till måluppfyllelsen. Bedömningen av måluppfyllelsen tar därför utgångspunkt i att de planerade aktiviteterna är delvis genomförda.

05. Det finns goda förutsättningar för att starta, driva och utveckla hållbara företag på hela Gotland	I hög grad uppfyllt
--	---------------------

Senaste kommentar (2023-12-31):

Räddningstjänsten bidrar till målen under perioden bland annat genom riktad information till företagare på Region Gotlands hemsida. Där finns samlad information kring vilka lagar och föreskrifter företagare behöver förhålla sig till, men även annan information så som till exempel råd för att genomföra säkra evenemang. Räddningstjänsten genomför också tillsyn för att säkerställa att företagen har ett skäligt brandskydd och en väl fungerande egenkontroll.

Nöjd kund-index (NKI) för brandskydd har sedan 2021 varit högre än 80. Resultatet ligger i paritet med rikssnittet för brandskydd och högre än Region Gotlands totalresultat. SKR bedömer NKI-resultat utifrån en gradering där 80 eller högre anses vara mycket högt och 70 till 79 är högt.

06. Det finns goda förutsättningar för ett offensivt bostadsbyggande över hela ön	Delvis uppfyllt
---	-----------------

Senaste kommentar (2023-12-31):

Räddningstjänsten har bidragit till detta mål genom att delta i vissa delar av samhällsbyggnadsprocessen, till exempel vid tillsyn. Det är svårt att bedöma huruvida dessa aktiviteter bidrar till måluppfyllelsen. Bedömningen av måluppfyllelsen tar därför utgångspunkt i att de planerade aktiviteterna är delvis genomförda.

Nyckeltal målområde ekonomisk hållbarhet	2022	2021	2020	2019
Nöjd kund-index - totalt	66.6 (74.6)	69.8 (73.9)	67.2 (73.7)	67.6 (73.1)
Nöjd kund-index - Brandskydd	80.8 (81,4)	83.0 (81.7)	75.1 (81.4)	79.0 (80.6)

Nöjd Kund-index för Region Gotland totalt och för Region Gotlands räddningstjänst (brandskydd) 2019 - 2022. Rikssnittet för Sverige i parantes. Resultat för året 2023 publiceras i april 2024. SKR använder följande NKI-gradering: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 79: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt

Ekologisk hållbarhet

Region Gotlands arbete ska möjliggöra för boende, besökare och verksamheter på Gotland att bli klimatneutrala, i linje med nationella mål baserade på FN:s Parisavtal. Det innebär kontinuerliga utsläppsminskningar av växthusgaser genom omställning till förnybar energi och energieffektivisering. Vidare ska Region Gotland arbeta för ett rent grundvatten och en levande Östersjö samt bidra till giftfria kretslopp. Den cirkulära ekonomins betydelse ska öka och naturen ska brukas så att ekosystemtjänsterna värnas och öns biologiska mångfald säkras.

Mål	Bedömning
07. Gotlands klimatavtryck minskar	I hög grad uppfyllt

Senaste kommentar (2023-12-31):

Räddningstjänstens arbete med att förebygga och begränsa bränder och andra olyckor med negativ miljöpåverkan är ett viktigt bidrag till den ekologiska hållbarheten på Gotland. Vid insatser övervägs alltid vilket metodval som totalt ger minsta möjliga miljöpåverkan. Räddningstjänsten har även medverkat på olika event på Gotland för att sprida information om hur bränder kan förbyggas och hur skador kopplade till dessa kan begränsas. Räddningstjänsten har under året 2023 investerat i nya fordon vilka medför ett lägre klimatavtryck. Fordonen uppfyller utsläppskraven enligt miljöklass euro 6. 2024 avser vi att se över våra transportmönster för att minska onödig körning och därigenom bidra till minskade koldioxidutsläpp.

08. Tillgången till vatten av god kvalitet är långsiktigt säkrad	I hög grad uppfyllt
--	---------------------

Senaste kommentar (2023-12-31):

Räddningstjänsten samarbetar sedan några år tillbaka med teknikförvaltningen gällande släckvatten för att minska negativ miljöpåverkan. Räddningstjänsten bistår även i arbetet med att hantera miljökonsekvenser av olyckor, till exempel vid oljeläckage. I arbetet med den nya övningsplatsen kommer nyutvecklad teknik inom området användas som ligger i framkant avseende vattenrening och återanvändning av släckvatten. Arbetet har pågått i tre år och förväntas vara klar under våren 2024.

5 Måluppfyllelse verksamhetsperspektivet

Räddningstjänsten har ett omfattande samarbete med 12 räddningstjänster genom Räddningsregion Östra Svealand (RRÖS). Samarbetet inom RRÖS och den gemensamma planeringen kommer förstärkas ytterligare.

Vid ett antal tillfällen med ökad riskbild har räddningstjänsten haft höjd beredskap för att både kunna agera snabbt men också klara flera simultana händelser. Detta ökar den samlade förmågan inom räddningstjänsten samtidigt som de enskilda medarbetarnas kompetens ökar. Räddningstjänstens grunduppdrag är att förebygga bränder och andra olyckor samt att vid behov utföra akuta skadebegränsande insatser för att året om säkerställa ett gott skydd mot samhällsstörningar på Gotland. På Gotland finns tio brandstationer vilket gör att 60 procent av befolkningen kan få hjälp inom 15 minuter. Inom ramen för LSO-uppdraget samverkar räddningstjänsten med övriga aktörer inom beredskapssektorn. Räddningstjänst under höjd beredskap innebär att kunna hantera fler simultana händelser och utöka med ny kompetens för exempelvis ras, skred och oexploderad ammunition.

Det förändrade omvärldsläget har inneburit att räddningstjänsten idag planerar för att klara verksamheten även om förbindelserna med fastlandet bryts. Viktiga steg i detta arbete är att förbättra uthålligheten och höja medarbetarnas kompetens. Förstärkningsgruppens start är ett viktigt första steg i det arbetet som fortsätter med utökning i antal och höjning av kompetens.

Krishanteringsplanen för samhällsbyggnadsförvaltningen, där räddningstjänsten ingår, uppdaterades inför 2023. En kontinuitetsplan för verksamheten har tagits fram.

Förstärkningsgruppen kommer fortsätta utvecklas för att i ännu större omfattning kunna användas när behov uppstår i någon av regionens verksamheter.

Räddningstjänsten arbetar kontinuerligt med att utveckla sin hemsida och är aktiva i arbetet på sociala medier med 10 000 följare på Facebook och knappt 4000 följare på Instagram.

Verksamheten arbetar för en ökad närvaro i samhället genom att besöka skolor, marknader med mera.

Den nya organisationen med ett förändrat arbetssätt innebär frigörande av arbetstid för förebyggande arbete och planering för räddningstjänst under höjd beredskap. Det ökar även förmågan att leda omfattande händelser vid längre kommunikationsavbrott med fastlandet samt vid långa strömavbrott.

Arbetet med att utveckla räddningstjänstens organisation fortsätter, med syfte att utveckla verksamheten och dess processer för att på så sätt säkerställa nära ledarskap, god arbetsmiljö och god kvalitet i uppdragen samt öka det ekonomiska ansvarstagandet.

Kvalitet

För Region Gotland innebär kvalitet att vi skapar värde tillsammans med dem vi är till för. Regionens processer är värdeskapande, effektiva, rättssäkra, transparenta, och förebyggande. De bidrar därmed till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

För att klara utmaningarna i välfärden är regionen en modig organisation med ett intensifierat utvecklingsarbete genom systematiskt kvalitetsarbete, ständiga förbättringar, digitalisering, innovationer och förnyelsesprång.

Mål	Bedömning
10. Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster upplever att det är lätt att komma i kontakt med berörd verksamhet inom regionen	I hög grad uppfyllt
Senaste kommentar (2023-12-31):	
Verksamheten finns tillgänglig för medborgarna dygnet runt via 112. Det finns också en central med personal och beslutsfattare som är bemannad dygnet runt. Räddningstjänsten arbetar även aktivt med sociala medier och för en ökad närvaro i samhället genom att besöka skolor, marknader med mera	
11. Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster kan vara medskapande och blir respektfullt bemötta	I hög grad uppfyllt
Senaste kommentar (2023-12-31):	
Räddningstjänstens personal ser till att bemöta alla som är i kontakt med verksamheten på ett hjälpsamt och respektfullt sätt.	
Nöjd kund-index (NKI) för brandskydd har sedan 2021 varit högre än 80. Resultatet ligger i paritet med riksnittet för brandskydd och högre än Region Gotlands totalresultat (se tabell 1). SKR bedömer NKI-resultat utifrån en gradering där 80 eller högre anses vara mycket högt och 70 till 79 är högt. Undersökningen visar att räddningstjänsten får särskilt goda resultat på frågorna som gäller bemötande och attityd.	
12. Hög kvalitet och effektiva processer i verksamhet och tjänster säkras genom ständiga förbättringar, digitalisering, innovation och förnyelsesprång	Delvis uppfyllt
Senaste kommentar (2023-12-31):	
Räddningstjänsten bidrar till målet bland annat genom utökat samarbete med regionstyrelseförvaltningens strategier i en rad projekt och processer. Exempel på detta är samarbetet med HR-strategier vid organisationsändringar och schemaförändringar samt med beredskapsstrategier i arbetet med krisberedskap. Verksamheten arbetar aktivt med att utveckla sina processer och tjänster.	

Medarbetare

Region Gotland är en modig organisation som klarar omställning och förändring. Vi är en tillitsbaserad organisation där engagerade ledare och medarbetare är avgörande för att nå

resultat för dem vi är till för. Medarbetarna upplever ett gott ledarskap präglad av dialog och förankring. Alla ser sin del i helheten och bidrar aktivt till positiva resultat i verksamheten. Vi är tillsammans goda ambassadörer för Region Gotland.

Mål	Bedömning
13. Region Gotland präglas av en tillitsbaserad kultur	I hög grad uppfyllt

Senaste kommentar (2023-12-31):

Räddningstjänsten har 2023 infört en ny organisation där tydligare roller och nära ledarskap förväntas bidra till att främja den tillitsbaserade kulturen i verksamheten. Det har bjudits in till dialog genom besök på de olika deltids- och värnstationerna och informationen från ledningsgruppen har utvecklats. Aktuella händelser och aktiviteter som påverkar räddningstjänsten internt och externt publiceras i ett månadsbrev på intranätet för medarbetarna.

Under styrkortsperioden har omfattande insatser gjorts inom ramen för detta mål. Verksamheten har bland annat gjort ett arbete kring värdegrunden inom verksamheten och kring mångfald och jämställdhet där alla medarbetare var delaktiga i olika workshops. Föreläsare har bjudits in för att prata om dessa ämnen och nya samtalsforum har etablerats.

Resultatet av medarbetarundersökningen visar att både teameffektivitetsindex, engagemangsindex, samt ledarskapsindex är högre år 2023 jämfört med starten av styrkortsperioden 2020. Även andelen medarbetare som upplever konflikter som påverkar arbetet negativt har sjunkit betydligt under åren. Resultatet för målets indikatorer bidrar därmed till måluppfyllelse.

14. Region Gotland lyckas kompetensförsörja genom aktivt och strategiskt arbete	Delvis uppfyllt
---	-----------------

Senaste kommentar (2023-12-31):

Att rekrytera och behålla RiB-personal (räddningstjänst personal i beredskap) har sedan många år tillbaka varit en utmaning generellt i Sverige så även på Gotland. Speciellt i Slite har det saknats personal och förstärkning med heltidspersonal har därför varit nödvändig.

MSB har tagit fram strategi och handlingsplan för personalförsörjning av deltidsbrandmän. Strategin ska vara ett stöd till kommunerna för att identifiera de förutsättningar och förmågor som kommunerna behöver för att ha en fungerande personalförsörjning av deltidsbrandmän

MSB genomförde under året ett flertal arbetsmöten med några räddningstjänster samt representanter från andra organisationer. Räddningstjänsten Gotland har deltagit i arbetet. Under arbetsmötena identifierades vilka förmågor och förutsättningar som kommunen behöver ha för en fungerande personalförsörjning av deltidsbrandmän. Dessa förmågor och förutsättningar har sammanställts i en strategi och handlingsplan för kommunerna.

Räddningstjänsten följer Region Gotlands introduktionsprogram men har också en omfattande egen introduktion särskilt utformad för räddningstjänstens verksamhet.

Räddningstjänsten har under perioden erbjudit en rad möjligheter för sina medarbetare att kompetensutvecklas, samverka och på andra sätt utbyta information och utvecklas inom ramen för målet.

Den arbetade övertiden och mertiden är i stort sett oförändrad i förhållande till den faktiskt arbetade tiden under styrkortsperioden. Utifrån den årliga i medarbetarundersökningen och frågan om attraktivitet som arbetsgivare (eNPS) har räddningstjänsten en lägre grad av ambassadörer bland medarbetarna än övriga avdelningar inom förvaltningen och jämfört med Region Gotland.

15. Region Gotland är en hälsofrämjande organisation där det aktiva förebyggande arbetsmiljöarbetet är i fokus	I hög grad uppfyllt
--	---------------------

Senaste kommentar (2023-12-31):

Inom räddningstjänsten har administrativ personal möjlighet att arbeta flexibelt i dialog med sin chef vilket ger en större frihet, attraktivitet och möjliggör en hållbar arbetssituation. Medarbetarna uppmuntras till att nyttja friskvårdstimmen som Region Gotland erbjuder.

Räddningstjänstens personal genomgår regelbundna hälsokontroller och vid behov finns även möjlighet för samtal med företagshälsovården. Fysisk träning erbjuds för verksamhetens anställda på arbetsplatsen.

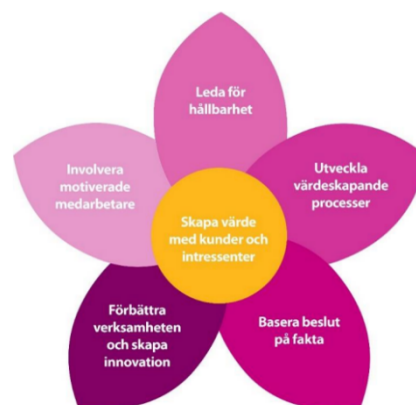
Den senaste medarbetarundersökningen från hösten 2023 visar att den nya organisationen börjar få effekt. Resultatet från medarbetarundersökningen och området ledarskap är betydligt högre än 2022. Den visar också på en stabil arbetsmiljö då resultatet även där är avsevärt bättre på teameffektivitet och engagemang än undersökningen som gjordes 2022. Oro har uttryckts för de nya scheman utifrån EU-direktivet gällande dygnsvila som träder i kraft i januari 2024. Korttidssjukfrånvaron under styrkortsperioden har varit relativt lika men har påverkats av pandemin.

Nyckeltal målområde medarbetare	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Team effektivitetsindex	81.0	70.0	65.0	70.0	67.0
Engagemangsindex	82.0	74.0	74.0	73.0	67.0
Net Promoter Score (NPS)	-43	-25	-47	-24	-49
Organisatorisk och social arbetsmiljöindex (OSA)	76.0	76.0	73.0	76.0	73.0
Ledarskapsindex	86.0	79.0	76.0	82.0	74.0
Resultat av medarbetarenkät gällande konflikter som påverkar arbetet negativt, andel positiva svar	73%	53%	30%	50%	33%

Resultat från medarbetarundersökningen för räddningstjänsten 2019 – 2023.

6 Kvalitetsberättelse

Kvalitetsberättelsen utgår ifrån Region Gotlands kvalitetsmodell. I kvalitetsmodellen anges sex framgångsfaktorer som tillsammans skapar förutsättningar för god kvalitet. Dessa framgångsfaktorer är: skapa värde för kunder och intressenter, engagera och motivera medarbetare, leda för hållbarhet, utveckla värdeskapande processer, basera beslut på fakta samt förbättra verksamheten och skapa innovationer.

Region Gotlands kvalitetsmodell, framgångsfaktorer

Räddningstjänsten har genomfört ett omfattande organisatoriskt kvalitetsarbete genom att införa en ny organisation med förändrat arbetssätt. Syftet är att utveckla verksamheten och dess processer för att på så sätt säkerställa nära ledarskap, god arbetsmiljö och god kvalitet i uppdragen samt öka det ekonomiska ansvarstagandet. Alla framgångsfaktorer i Region Gotlands kvalitetsmodell täcks in i arbetet. Den nya organisationen förväntas att förbättra och säkerställa kvaliteten i hela räddningstjänstens uppdrag.

Nedan finns några ytterligare exempel på räddningstjänstens arbete inom utvalda delar av Region Gotlands kvalitetsmodell.

Basera beslut på fakta

Inför omorganiseringen av räddningstjänsten genomfördes en omfattande analys av verksamheten. Med bland annat detta som underlag kunde ett välgrundat beslut om ny organisation och nya arbetssätt bestämmas.

Skapa värde för kunder och intressenter

Räddningstjänsten arbetar för en ökad närvaro i samhället genom aktivt arbete med sociala medier samt att besöka skolor, marknader med mera. Detta ökar möjligheten för information, kommunikation och delaktighet. Detta skapar förutsättningar för att skapa värde för och med kunder och intressenter.

Utveckla värdeskapande processer

Räddningstjänsten samverkar med både interna och externa aktörer för att förbättra och kvalitetssäkra verksamhetens processer, exempelvis med regionstyrelseförvaltningens beredskapsstrategier, MSB och Räddningsregion Östra Svealand (RRÖS).

6.1 Inkomna synpunkter

Det har inkommit sju stycken synpunkter under 2023. Synpunkterna handlar om utrymning av lokal, utrymningsvägar i två butiker i Visby, möjligheter att underlätta för räddningsfordon vid Austre strand, sotning, brandsäkerhet, inspektion av eldstäder samt klagomål på personal. De inkomna synpunkterna har hanterats efter hand och avslutats.

7 Väsentliga personalförhållanden

Räddningstjänsten har ökat personalvolymen i samband med omorganisationen med bland annat två enhetschefer. Detta för att kunna öka leveransen på uppdraget men även för att minska övertidsuttag, täcka upp vid tjänstledigheter, långtidssjukskrivningar, föräldraledigheter och deltagande i olika utvecklingsprojekt.

I Slite är det fortfarande brist på RiB-personal. De vakanta platserna ersätts med heltidsanställd personal från Visby.

Det förändrade omvärldsläget har inneburit att räddningstjänsten idag planerar för att klara verksamheten även om förbindelserna med fastlandet bryts. Viktiga steg i detta arbete är att förbättra vår uthållighet och höja medarbetarnas kompetens. Förstärkningsgruppens start är ett viktigt första steg i det arbetet som fortsätter med utökning i antal och höjning av kompetens.

Rekryteringen av sommarpersonal har gått enligt plan.

7.1 Lönebildning

Räddningstjänsten fick till 2023 års lönerevision extra medel för brandmän som varit ett identifierat bristyrke sedan flera år. Lönejämförelser efter årets lönerevision visar att brandmännen på Gotland har löner i nivå med flera andra räddningstjänster, men det går ännu inte att avgöra vilka effekter 2023 års löneprioriteringar kommer att ge eftersom de nationella jämförelserna inte är klara. Historiskt kan dock konstateras att de bristyrkessatsningar som görs inte sällan följer de satsningar som andra kommuner gör.

7.2 Personalvolym

Räddningstjänsten har ökat personalvolymen i samband med omorganisationen. Detta för att kunna öka leveransen på uppdraget men även för att minska övertidsuttag täcka upp vid tjänstledigheter, långtidssjukskrivningar, föräldraledigheter och deltagande i olika utvecklingsprojekt.

	Antal anställda Nov 2023	Förändring mot Nov 2022	Antal årsarbet enl anst avtal Nov 2023	Förändring mot Nov 2022
Alla anställningsformer	59	4	59	4
Tillsvidare	52	2	52	2
Tidsbegränsad	7	2	7	2

Antal anställda: Antal anställda personer. Antal årsarbetare enl. anställningsavtal: Summan av överenskommen sysselsättningsgrad uttryckt i årsarbetare.

	Heltidsarbetare Jan - Nov 2023	Heltidsarbetare Jan - Nov 2022	Förändring
23 Räddningstjänst	54.6	53.6	1.1
23000 Räddningstjänst	19.5	53.6	-34.1
23001 Räddningstjänst	35.1		35.1

Här visas faktisk arbetad tid (produktionstid) uttryckt i heltidsarbetare. Den tid en anställd är ledig/frånvarande (ej produktionstid) är borträknad. Tabellen presenteras med en decimal vilket innebär att viss avrundning sker.

7.3 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2023 är något lägre procentuellt jämfört med 2022. Under slutet av året 2023 ökade sjukfrånvaron vilket beror mestadels på hög korttidsfrånvaro. Likt övriga Sverige var det hög smittspridning av covid-19 och andra influensasjukdomer. Dessa sjukdomar har ofta stor påverkan på lungorna vilket är särskilt påfrestande inom räddningstjänsten och kan leda till sjukskrivningar. Under 2023 har sjukfrånvaron påverkats av längre sjukskrivningar. Dessa är dock inte arbetsrelaterade.

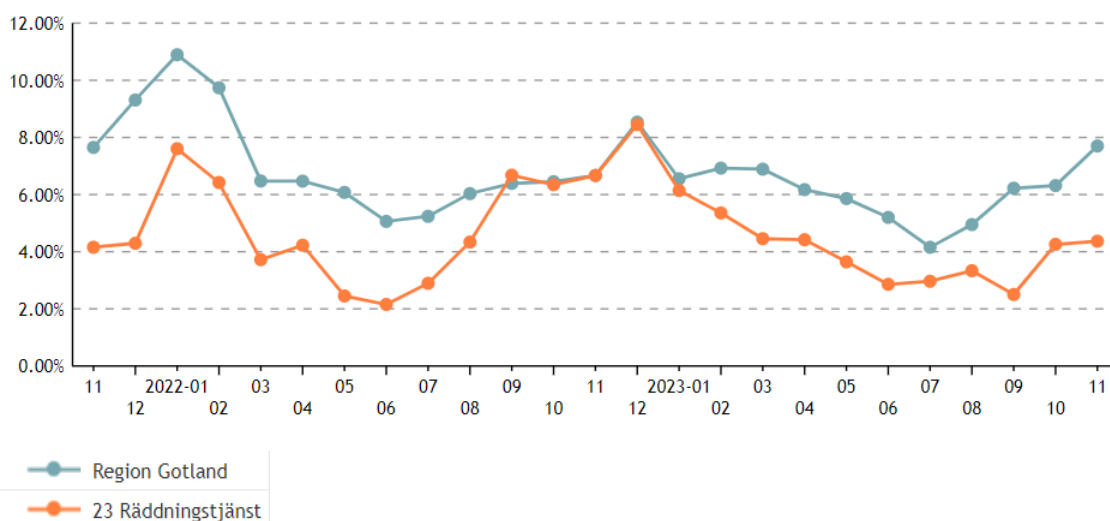
Räddningstjänsten Gotland arbetar sedan 2021 med ”friska brandmän” som handlar om att undvika att utsätta medarbetare för farliga ämnen både under och efter insatser. Alla medarbetare har möjlighet till fysisk träning på arbetet.

Sjukfrånvaron är fortfarande lägre än innan pandemin 2019. Räddningstjänsten har under 2023 lägre sjukfrånvaro jämfört med Region Gotland som organisation.

Sjuktal % jan-dec 2023	Sjuktal % jan-dec 2022	Sjuktal % jan-dec 2021	Sjuktal % jan-dec 2020	Sjuktal % jan-dec 2019
4,27%	5,11%	4,25%	5,04%	4,47%

	Sjuktal % Jan - Nov 2023	Sjuktal % Jan - Nov 2022	Förändring % enheter
Alla	4.00%	4.79%	-0.79
Kvinna	7.13%	6.15%	0.98
Man	3.73%	4.70%	-0.97

Sjuktal visar hur stor andel av den avtalade anställningstiden för perioden anställda varit frånvarande p.g.a. sjukdom.

8 Ekonomisk uppföljning

8.1 Årets resultat

2023 års resultat visar ett underskott med 11 653 tkr vilket är en försämring mot prognosen i delår 2 med 4 771 tkr.

Intäkterna för året slutade på 4 468 tkr vilket är 332 tkr under budget, dock 177 tkr högre än 2022 vilket är högre intäkter för IVPA (i väntan på ambulans) och ökat antal tillsyn. Det är framför allt intäkter från försäljning av vara/tjänst som är lägre än budget. Intäkterna från denna post består bland annat av automatlarm, hyror och arrenden samt bidrag.

Kostnaderna blev 11 321 tkr högre än budgeterad nivå varav 6 653 tkr är personalkostnader. Det beror bland annat på att heltidspersonal delvis bemannar Slite brandstation. I räddningstjänstens personalkostnader ingår även ofinansierad heltidstjänst som uppgår till 1 175 tkr. Kostnader för hälsoundersökningar och utbildning ingår inte i personalkostnader.

Brandmännens särskilda avtalspension (Sap-R) har omförhandlats och gäller från januari 2023, vilket resulterar i ökade driftkostnader för räddningstjänsten och minskad pensionsskuld för Region Gotland. Uppskattningsvis har lönekostnaderna ökat med omkring 620 tkr under 2023.

Förutom personalkostnader var det framför allt övriga kostnader, förbrukningsmaterial och köp av tjänst som påverkade resultatet negativt. Övriga kostnader består bland annat av drivmedel, reparation och underhåll av inventarier som brandbilar, utbildning och resekostnader i samband med MSB:s obligatoriska utbildningar. Inom posten förbrukningsmaterial finns exempelvis kostnader för arbetskläder och brandmaterial. I posten köp av tjänst som också överskred budgeterad nivå ingår bland annat obligatoriska hälsoundersökningar, driftkostnader för räddningstjänstens specifika IT-system Daedalos, SOS utlarmningstjänster, abonnemangskostnader för Rakel, obligatoriska hälsoundersökningar och upphandlingsstöd från Ecenea vid upphandlingen av sotningsuppdraget på Gotland.

Utöver detta har även räddningstjänstens resultat påverkats negativt av prisökningarna som varit under 2023.

Kontostruktur	Budget Jan - Dec 2023	Utfall Jan - Dec 2023	Avvikelse Jan - Dec 2023	Utfall Jan- Dec 2022
Resultat	-61 882	-73 535	-11 653	-65 544
INTÄKTER	4 800	4 468	-332	4 291
Taxor och Avgifter	1 050	824	-226	793
Statsbidrag	770	654	-116	854
Försäljning vara/tjänst	2 580	1 904	-676	1 622
Intern resursfördelning		808	808	773
Övriga intäkter	400	278	-122	248
KOSTNADER	-66 682	-78 003	-11 321	-69 835
Personal	-49 626	-56 278	-6 653	-50 030
Köp av tjänst	-1 483	-2 554	-1 071	-1 616
Köp huvudverksamhet	-1 200	-1 054	146	-1 224
Förbrukn. mtrl	-810	-1 885	-1 075	-2 229
Lokaler	-4 097	-4 364	-267	-4 447
Avskrivn. internränta	-4 318	-4 410	-93	-4 044
Intern resursfördelning	-2 500	-2 500	0	-2 100
Övriga kostnader	-2 648	-4 957	-2 309	-4 144

I tabellen visas intäkter och kostnader för perioden, både budgeterade och redovisade samt budgetavvikelsen i tkr. I sista kolumnen finns även fjolårets redovisade intäkter och kostnader för perioden.

8.2 Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsutvecklingen för årets åtta första månader är 12 procent högre jämfört med samma period 2022 och är 3 procent högre än vid delår 2 2023.

Intäkterna på total nivå är 4 procent högre än under samma period 2022. Framför allt är det intäkter för taxor och avgifter som är högre och det är IVPÅ-intäkter (i väntan på ambulans) samt ökat antal tillsyn. Lägre statsbidrag är kopplat till pandemin som har upphört. Försäljning vara/tjänst som är består automatlarm samt hyror och arrenden

Kostnaderna är 12 procent högre än året innan. Utfallet för personalkostnaderna är 12 procent högre än under samma period 2022 det är även ökning med 3 procent sen delår 2 2023. Kostnader för köp av tjänst har ökat med 58 procent och för räddningstjänsten innebär det 939 tkr. Posten köp av tjänst är hälsundersökningar, IT-system Daedalus, SOS utlarmningstjänster, Rakelabonnemang, obligatoriska hälsundersökningar och upphandlingsstöd.

Kontostruktur	Utfall Jan - Dec 2023	Utfall Jan- Dec 2022	Förändring	Förändring %
Resultat	-73 535	-65 544	-7 991	12%
INTÄKTER	4 468	4 291	178	4%
Taxor och Avgifter	824	793	31	4%
Statsbidrag	654	854	-199	-23%
Försäljning vara/tjänst	1 904	1 622	282	17%
Intern resursfördelning	808	773	35	4%
Övriga intäkter	278	248	29	12%
KOSTNADER	-78 003	-69 835	-8 168	12%
Personal	-56 278	-50 030	-6 248	12%
Köp av tjänst	-2 554	-1 616	-939	58%
Köp huvudverksamhet	-1 054	-1 224	170	-14%
Förbrukn. mtrl	-1 885	-2 229	344	-15%
Lokaler	-4 364	-4 447	83	-2%
Avskrivn. internränta	-4 410	-4 044	-366	9%
Intern resursfördelning	-2 500	-2 100	-400	19%
Övriga kostnader	-4 957	-4 144	-813	20%

I tabellen redovisas periodens faktiska intäkter och kostnader för innevarande år och föregående år i tkr. I kolumn tre och fyra visas förändringen mellan åren i tkr respektive procent.

8.3 Investeringar

I december månad 2022 beviljades ett tilläggsanslag för inköp av en ny släckbil som fördes över till 2023. Ramavtalet för inköp av släckbil Bas 4 löpte ut den 15 december 2022. Detta var det sista planerade inköpet av sex bilar av samma slag. Släckbilen har beställts men

leveransen är försenad vilket medför att medlen inte har förbrukats och behöver föras över till 2024.

Övningsplatsen där räddningstjänsten kan öva på ett miljövänligt sätt är under färdigställande. Arbetet med att färdigställa platsen har pågått i tre år och är ett samarbete med Wisbygymnasiets bygg- och anläggningsprogram. För att färdigställa första etappen ansökte räddningstjänsten om ett tilläggsanslag 2023 på 1 mnkr.

Anpassningarna för Klintehamn har inte påbörjats men behovet är stort. Räddningstjänsten ser över alternativ till lösningar i denna fråga.

Projektstruktur	Budget 2023	Utfall 2023 Jan- Dec	Avvikelse budget 2023	Aktuell prognos 2023 Inmatning	Aktuell prognos 2024 Inmatning
Investeringsprojekt	-13 374	-6 541	6 833	-8 950	-4 000
23100 IT-system		-3	-3		
23501 Brandutrustning	-1 000	-1 050	-50	-1 000	
23520 Inköp av fordon	-8 000	-4 625	3 375	-4 000	-4 000
23530 Övningsplatsen	-1 000	-855	145	-950	
23550 Lokalanpassning RT		-8	-8		
23561 Brandstn Klintehamn	-3 000		3 000	-3 000	
23590 Övriga inventarier	-374		374		